

LIBRIS

CAPITOLUL 2

1967

Făcea tâmplărie; doar atât voia să-și amintească Sonja Buloh.

Cât de des?

Ori de câte ori avea prilejul, la serviciu și acasă.

Ce fel de lemn folosea?

Stegar tasmanian, resturi de lemn negru recuperate din lăzile de gunoi, pin de Huon, când fabrica de cherestea Finns îl vindea mai ieftin, plăci din așchii de lemn, când prețul era prea mare. Lemn alb din cutii vechi, placaj gros, din șase straturi, zgrunțuros, folosit la barăcile de pe șantierele de construcții. Pin King Billy sau cu miezul negru, când depozitele renunțau la bucățile de lemn exotic, din partea locului, de lungimi inegale. Dar el scotea ceva bun din fiecare, ceva din care făcea și ea parte.

Ce scotea din ele?

Absolut orice; dulapuri și mese pe care le vindea, scrinuri pentru lenjeria de pat pe care niciodată n-o aveau, o consolă pentru aeromodelul făcut după cel pe care-l văzuse într-o reclamă, mânere pentru vechiul frigider, scaune, scăunele, corpuri de bibliotecă pentru vecini, suporturi pentru ghivecele de flori și cutii de scule pentru familia lor.

O familiariza cu însușirile și utilizările mai multor tipuri de lemn: ce bine se lustruia pinul cu miez negru, cum alungau puricii așchiile pinului de Huon, cum din stejarul tasmanian ieșeau niște rame pe cinste, dar nu și

din pin, cum placajul putea fi tratat cu aburi, cum lemnul negru te făcea să strănuți când îl dădeai cu șmirghel, cum mirtul era bun pentru piese de mobilier, iar pinul King Billy era bun pentru pervazul ferestrelor.

Lucra cu lemnul, încercând să scoată ceva din el și astfel să facă ceva pentru ei. Lucra cu lemnul, iar pentru ea el era lemnul și-l iubea pentru asta, Dumnezeuule, cât de mult îl iubea pentru asta.

Dar când mirosul acela înțepător de pâine acră, mucegăită, și tot răul pe care-l prevestea el îi mută din nou nasul din loc Sonjei Buloh, iar fata ridică ochii, văzu că nu se înșală. Iar se îmbătase. Trebuie să spunem, totuși, că nu era un bărbat solid, dar când îl apuca furia, părea atât de mare, încât ar fi putut dărâma pereții unei încăperi, ar fi putut s-o pună la pământ cu furia lui și s-o strivească precum buldozerul care nu are milă de nimic. Iar furia îl apuca atunci când bea, ceea ce se întâmpla tot mai des odată cu trecerea anilor.

O privea de sus pe Sonja Buloh, legănându-se, cu capul ușor întors, iar ea vedea cum i se înroșește ceafa. Cu ochii rătați și părul vâlvoi, cu cămașa din flanel în carouri albastre pe dinafară, cu prohabul desfăcut, cu pantalonii pătați de urină uscată – un uriaș dezlănțuit, un vârtej de om, fiecare fărâmə din el zburând care-ncotro, dar ținându-se împreună, și ea, o singură fărâmə, parte din același haos, pe jumătate prinsă, pe jumătate desprinsă; totul rămânea în mișcare datorită enigmei de nepătruns din sufletul lui care-i porunca să ridice brațul, furios, deasupra capului și să strige:

– Să nu-mi spui tu mie că sunt beat, lua-te-ar... Brațul se vântura, respingând ceva ce nu putea fi văzut sau înțeles. Să nu-mi spună nimeni că sunt beat, beau și eu câteva beri la crâșmă cu amicii, mă distrez și eu puțin și, când ajung acasă, spui că sunt beat, lua-te-ar...

Nu era solid; nici Sonja nu era solidă și nici nu avea însușirea lui neobișnuită de a atinge proporții gigantice. Însușirea ei era exact opusul. Ca să-i evite mânia, învățase arta de a se face mică, de a se micșora atât de mult, încât aproape că se făcea nevăzută. La șaisprezece ani, când trupul îi scăpa de obligația de a se micșora, era, de fapt, înaltă pentru vârsta ei, aproape 1,78 metri, ceea ce o făcea la fel de înaltă ca și el, o chestie de egalitate pe care nici unul nu voia să o pună în evidență și care o îndemna să stea ușor adusă de spate, ca să o nege.

Dar aceasta nu era singura însușire neobișnuită a Sonjei Buloh. De îndată ce simțea mirosul de pâine acră, mucegăită, avea capacitatea uimitoare de a se desprinde de corp. Astfel, Sonja îi vedea furia de foarte departe. Vocea lui o auzea de la ditamai distanța, ca și cum ar fi ascultat un duh prins într-o cochilie lipită de ureche, undeva, pe o dună de nisip. În ziua aceasta, se refugie pe o șalupă mică, alături de Bojan, în mijlocul râului Derwent, la pescuit. Pe fundalul muntelui împădurit, albastrui în lumina soarelui, clopotnița din gresie, ca o piperniță, a bisericii vechi de pe strada Cromwell din Battery Point se înălța galbenă și solitară. Sonja vedea ici și colo, ca prin ceață, casele orașului de dedesubt. Puteau fi la fel de bine anii 1840 sau 1940. Putea fi la fel de bine Europa de Est. Dar era, așa cum scrisese chiar ea pe harta din manual, Hobart, Tasmania, Australia, emisfera sudică, globul pământesc, Sistemul Solar, universul. Era anul 1967.

Nu era el. Nu era.

În depărtare își văzu casa și casa se făcea fărâme și din ea țâșnea un uriaș și uriașul creștea și iar creștea, eclipsând soarele, și lumea se învăluia în întuneric și furia uriașului se prefăcea în nebulie.

– Pun pariu că ai ieșit cu golani ai. Știu, știu, haimana dracului, curviștino, ești la fel ca maică-ta, o curvă ordinară, care se ținea cu...

În astfel de momente, buza de sus i se ridica și începea să tremure, capul i se clătina, omul se scutura din toate încheieturile, până când furia i se mai domolea, de parcă o amintire alungată demult revenea copleșitoare, dar el se lupta cu ea, cu ultimele puteri, o respingea și imediat se clătina, ca un mistreț pus pe fugă și lovit în plin de un glonț, și striga un singur cuvânt ce nega totul, cu vehemență:

– ... *rahat*.

Sonja îi auzea furia de departe. Palma pe care o primea ar fi vrut s-o simtă de la mare distanță, ca un val rece, neașteptat, respins de peretele șalupei. Dar palma nu era un val. Era o somație ca ea să părăsească șalupa, să nu mai privească muntele, să nu mai privească orașul care se cuibărea între coapsele lui. Palma peste față îi cerea să părăsească râul și să se întoarcă, vocea lui devenea brusc tunătoare, iar mâna îi umplea fața de foc. Îl vedea, un monstru de nerecunoscut. Îl voia pe tatăl ei. Nu-l voia pe el. Nu-l voia.

Țipă. Țipă ca să-și aducă tatăl înapoi de pe șalupă.

– Nu, nu-i adevărat, ești furios fiindcă ești beat, vorbești așa...

Dar până să termine, monstrul o plesni din nou peste față, de data aceasta de două ori, de data aceasta cu mai multă forță, de data aceasta vorbind cu o furie rece, iar vorbele o speriară pe Sonja mai mult decât palma lui deschisă:

– Ți-arăt eu cine-i beat.

Sonja rămase impasibilă în timp ce el continua s-o lovească, nu plânse, deși loviturile lui o dureau, din ce în ce mai mult. Nu plânse, deși fața i se umfla, iar sângele care-i picura din nas ajungea pe pereți de fiecare dată când palma îi întorcea capul dintr-o parte într-alta. Nu plânse, deși palma rupea ceva ce nu mai putea fi pus la loc, indiferent cât ar fi vrut fata să nu fie așa, iar rana se adâncea ca o prăpastie în inima ei. Uneori se gândea, chiar cu

perversitate, că tocmai acest sentiment pe care-l purta în ea îl făcea să se poarte astfel. În fiecare zi se ruga ca această falie a emoției să rămână nemișcată, dar, în fiecare noapte, invariabil, falia se mișca. Forțe subterane, uriașe, cataclismice, dincolo de tot ce știa ea, îi distrugneau căminul, și amândoi rămâneau la fel de neputincioși, incapabili să le oprească, precum copacul care nu poate opri pământul să se dezintegreze sub rădăcinile lui.

Se rugă de pământ în slovenă:

– *Ni, artie, ni, ni, ni, ni...*

Dar furia lui era absolută, insensibilă chiar și la țipetele ei, insensibilă chiar și la memoria lui, care-i spunea că bea seară de seară la cârciumă, memorie care-i revenea a doua zi dimineață și-l îndemna să bea din nou.

Ar fi trebuit să plângă, desigur, ori să verse măcar o lacrimă, dar ceva din ea se sfârâmase demult și, cu toate că loviturile lui o făceau să țipe, la fel cum foalele pompate cu putere scot aerul în rafale, el nu putea găsi pe fața ei ceea ce simțea, drept care altă soluție nu avea decât să exploreze în continuare acest ținut misterios, mut – corpul acestei fete, cu pumnii și palmele, ca să caute, de fapt, ceea ce purta în el însuși. Erau un studiu cumplit acele lovituri, o încercare dureros de elocventă de a găsi ceea ce aveau în comun, el și ea, prin sculptarea violentă a tot ce simțea el. Există modalități pașnice de a studia durerea și răul; el însă nu făcea decât să-și accentueze suferința.

A doua zi dimineață, casa părea plină de lumină și de aer proaspăt. Bărbatul se așeză la masă, spălat și bărbierit, arătând doar puțin abătut. Sonja făcu un ibric de cafea în care puse apoi lapte. Rupse pâinea și o puse în două boluri, apoi turnă cafeaua peste ea. Se așeză și ea la masă și începură să mănânce. Privind înainte, bărbatul începu să vorbească, mărunțind cu lingura pâinea îmbibată în cafea:

– Ce chestie! Nu-mi aduc aminte ce s-a întâmplat după ce-am plecat aseară de la pub.

Sonja nu spuse nimic. Ochii lui rămaseră ațintiți înainte. Duse lingura la gură și, când să înghită, se opri. Și vorbi din nou:

– Tu îți amintești ce s-a întâmplat când am ajuns acasă? Apoi ridică ochii spre Sonja, așteptând confirmarea a ceea ce știa că e o minciună. Cred că m-am dus direct în pat.

Sonja își ridică fața din bolul cu pâine și cafea dulce. Bărbatul se prefăcea că nu vede ce era evident, că nu observă cât de umflată îi era fața, cât de grotescă arăta cea pe care o considera atât de frumoasă, se prefăcea că nu-i vede fața desfigurată, plină de vânătăi.

– Da, te-ai dus direct în pat. Urmă o tăcere prelungă. Bărbatul nu spuse nimic, chipul lui nu trădă nimic. Și ai sforăit îngrozitor.

Bărbatul râse de încercarea ei de a glumi. Era mulțumit. Sonja râse și ea, fiindcă acum era treaz și se simțea vinovat, nu mai avea de ce să se teamă.

Până la următoarea beție.

Asta fusese cu mulți ani în urmă și, pe cât posibil, Sonja își petrecuse viața încercând să se rupă de toate lucrurile de care nu avea nevoie pentru traiul de zi cu zi: tot ceea ce era inutil, toate amintirile care o împiedicau să muncească, să existe, să afle cine e cu adevărat. Dar unele lucruri rămâneau, unele amintiri. Locul acela, marcat de emoții violente, nu avea cum să-l uite. Vântul zdruncina casa din temelii, ploaia cădea pe acoperișul de tablă cu forța unei avalanșe, iar mai apoi soarele strălucea atât de puternic, încât trebuia să-și mijească ochii de câte ori ieșea în curte, unde aburii se înălțau maiestuos din bitumul fierbinte, negru-albastru, printre degetele de la picioare.